

V.l.n.r.: Jenny Ramaekers, Inge Rotte, Adri Rooijackers en Giel van Kaam.

© Loraine Bodewes

STARTKLAS

Soepele start voor een kleuter

Een schoolvoorbeeld van samenwerking tussen onderwijs en zorg zijn startklassen. Op negen scholen in de Parkstad zijn ze dit schooljaar begonnen, met in totaal 34 kleuters die extra aandacht nodig hebben. Tijdens de 'Week van het zorgeloze kind' komt de startklas in beeld.

DOOR MEREL VISSCHER

Als baby kwam Joey al in een pleeggezin terecht. Zijn ouders kunnen niet meer voor hem zorgen en zo komt het dat hij op vierjarige leeftijd al toe is aan zijn derde gezin. Een kleuter met een al zwaar 'rugzakje', die druk en opstandig is. Een volle klas met kleuters is waarschijnlijk niet de plek waar dit jongetje het beste tot zijn recht gaat komen.

De kans is nu nog groot dat een kindje met zo'n voorgeschiedenis al voor het naar de basisschool kan op het pad naar speciaal onderwijs wordt gezet, vertellen Adri Rooijackers en Giel van Kaam van onderwijskoepel Movare en gedragsdeskundigen Inge Rotte en Jenny Ramaekers van respectievelijk jeugdzorginstellingen Xonar en Radar. Terwijl Joey slimmer is dan je zou denken.

Individuele zorg

Scholen in Parkstad werken nauw samen met de jeugdzorg om te voorkomen dat kinderen als Joey onnodig in het speciaal onderwijs belanden. Sinds dit schooljaar zijn er verspreid over basisscholen negen startklassen begonnen: kleine klassen waar kleuters individuele zorg of pedagogische hulp krijgen om wellicht toch op de eigen basisschool te kunnen blijven.

Op deze manier voorkom je dat kinderen naar een dure voorziening als het speciaal onderwijs moeten. De instroom vanuit Parkstad is nu nog hoog. Al is dat vooral bijvangst, benadrukken Rooijackers en Van Kaam vanuit onderwijskant. „Belangrijker is dat kinderen naar school kunnen in hun eigen buurt, waar ook vriendjes naartoe gaan.”

Gedragsdeskundigen zijn niet voortdurend in de startklas aanwezig, zeggen Rotte en Ramaekers. Ze komen wel op bepaalde tijden in de klas om met een andere blik te kijken naar hoe kinderen zich ontwikkelen op emotioneel gebied en hoe het in de klas gaat. Ook maken ze samen met de leerkracht een zorgplan.

Gedrag

„Een kind kan eigenlijk pas beginnen met leren als het zich veilig en happy voelt. Als het voelt: ik doe ertoe. De nadruk ligt in het begin dus op de zorgkant. Wij kijken met een andere bril naar zo'n klas en proberen te achterhalen wat de reden is voor bepaald gedrag.” Een kind zit van een paar maanden tot hooguit een jaar in een schakelklas.

De leerkrachten die voor de startklas staan, komen er niet extra bij. Voor onderwijskoepels Movare en Innovo een pittige opgave, omdat het al zo lastig is aan leraren te komen. Toch weten ze dat het de moeite waard is te investeren in deze startklassen. Enkele jaren geleden is in Brunssum het project 'De Rupsjes' begonnen, waar peuters op zeer jonge leeftijd al extra zorg en begeleiding krijgen om achterstand, door taal-, gedrags-, of

medische problemen, te beperken of te voorkomen. De ervaringen hiermee zijn heel positief. Datzelfde geldt voor de al bestaande startklas van basisschool De Steltloper in Kerkrade. Van de 23 'zorgleerlingen' konden er vorig jaar 17 alsnog naar de reguliere basisschool.

Inspanning

De hamvraag is natuurlijk: wat gebeurt met een leerling als Joey als hij alsnog naar de basisschool in zijn buurt kan? Wordt hij dan 'losgelaten' in een groep 3, zonder begeleiding? Zeker niet, de kinderen blijven in het vizier al vergt dat ook een inspanning van de school, zegt Van Kaam. „Het is niet zo dat een reguliere basisschool gaat denken: dat kind gaat al naar de startklas, dus ik hoef verder niets meer te doen. Nee, ze moeten dat kind terug willen op de eigen school en gaan denken: hoe krijg ik dat voor elkaar?”

De Week van het Zorgeloze kind